

VIII. Sprawozdanie roczne

Zarządu Towarzystwa Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej

„Pomoc Bratnia“

w Zakopanem

za rok administracyjny 1907/08.

DOM ZDROWIA
POMOC BRATNIA

VIII SPRAWOZDANIE ROCZNE

Zarządu
Towarzystwa Domu Zdrowia
uczącej się młodzieży polskiej

„POMOC BRATNIA“

w Zakopanem

za rok administracyjny 1907/08.

Zakopane 1908.
Nakład Tow. Domu Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia".
Czcionkami Drukarni Narodowej w Krakowie.

TREŚĆ.

I.

Skład Zarządu Towarzystwa.

Zarząd Towarzystwa.

Prezes: Dr. Józef Żychoń.

Sekretarka: Józefa Kuczewska*

Skarbnik: Vacat.

Administracya Domu Zdrowia.

Dyrektor Domu Zdrowia: Dr Józef Żychoń.

Lekarz Domu Zdrowia: Dr. Antoni Kuczewski.

Kierowniczka kancelaryi } Józefa Kuczewska.
Administratorka: }

Rada Nadzorcza:

Andrzej Toczyłowski (prezes).

Dr. Edmund Brzeziński.

Tadeusz Korniłowicz.

Syndyk Towarzystwa.

Dr. Kazimierz Nowotny, adwokat w Nowym Targu.

---

* 15 września opuścił Zakopane p. Michał Siudak, kooptowano p. Józefę Kuczewską.

II.

Skład Towarzystwa.

a) Członkowie honorowi:

1. Brzozowska Emilia † (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 24 lutego 1901 r.).
2. Marya z Górskich Kazimierzowa hr. Sobańska (mianowana członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 16 sierpnia 1903 r.).
3. Dr. Kazimierz Dłuski (mianowany członkiem honorowym przez Walne Zgromadzenie w dniu 15 sierpnia 1907 r.).
4. Andrzej Toczyłowski (mianowany członkiem honorowym w dniu 15 sierpnia 1907 r.).

b) Członkowie założyciele:

(złożyli na rzecz Towarzystwa jednorazowo 200 kor.).

1. Abakanowiczówna Zofia
2. Arkuszewski Jan
3 Prof. Dr. Baranowski Ign.
4. Hr. Wł. Branicki z Suchej*
5. Chojecki Zygmunt
6. Dr. Chrostawski Bronisław
7. Czarnecka Anna
8. Hr. Dzieduszycki Tadeusz
9. Gnatowski Zygmunt †
10. Górski Ludwik
11. Górski Ludwik jun.
12. Horodyska Antonina
13. Imbirowiczowa Helena †
14. Iwański August
15. Jerzmanowski Erazm
16. Zyg. Jodko-Narkiewicz*
17. Prof. Kostanecki Kaz.
18. Hr. Krasiński Adam
19. Br. Kronenberg Leopold
20. Laskus Franciszek
21. Leśkiewicz Józef
22. Neprosowa Klementyna Augustowa
23. Natansonowa Antonina
24. Orsetti z Jełowieckich Marya
25. Ostrowski Józef
26. Paderewski Ignacy
27. Hr. Potocki Jakób
28. Hr. Potocka Teresa
29. Płoczczanki i Płoczczanie
30. Hr. Przeździecki Konstanty
31. Stanisław Rostkowski
32. Koło „Pomocy panien“
33. Sienkiewicz Henryk
34. Hr. Sobańska Kazimierzowa
35. Hr. Sobański Kazimierz
36. Hr. Sobański Antoni
37. Hr. Sobański Feliks
38. Hr. Sobański Michał
39. Hr. Sobańska Teresa
40. Hr. Sobańska Ludwika
41. Hr. Sobański Henryk
42. Hr. Sobański Witold
43. Dr. Sokołowski Alfred
44. Sokołowska Teresa
45. Szlenker Józef

46. Hr. Tarnowski Zdzisław
47. Taube Gustaw
48. Toczyłowski Andrzej
49. Tow. nauczycieli szkół wyższych
50. Trylski Zygmunt
51. Wawelbergowa Ludwika
52. Prof. Dr. Wicherkiewicz Bol.
53. Wielowiejski Jerzy
54. Z hr. Zamoyskich księżna Drucka-Lubecka Marya
55. Hr. Zamoyski Maurycy
56. Hr. Zamoyski Władysław
57. Rada Miasta Lwowa
58. Tabeau Ferdynand

Towarzystwa akademickie:

59. „Bratnia Pomoc“ stud. Uniwersytetu Warszawskiego
60. „Spójnia“ stow. stud. Uniwersytetu Warszawskiego
61. „Zjednoczenie“ słuchaczów Politechniki Warszawskiej
62. „Wzajemna Pomoc“ uczniów Wszechnicy Jagiellońskiej
63. „Bratnia Pomoc“ słuchaczów Politechniki we Lwowie
64. Towarzystwo uczącej się młodzieży polsk. szkół wyższych w Moskwie
65. „Zjednoczenie“ Tow. młodzieży polskiej za granicą
66. Korporacya studentów Polaków w Odesie
67. „Polonia“ stow. stud. w Kijowie
68. „Bratnia Pomoc“ słuchaczów Akademii Roln. w Dublanach
69. „Bratnia Pomoc“ stud. Polaków w Monachium
70. Biblioteka słuchaczów medycyny we Lwowie
71. Korporacya Polska słuchaczy i słuchaczek wyższych zakładów naukowych w Kijowie *
72. Polska Czytelnia Akademicka w Karlsruhe *

* Przystąpili w roku bieżącym.

c) Członkowie wspierający:

(płacą na rzecz Towarzystwa przynajmniej 20 kor. rocznie)

1. Aspis Władysław *
2. Augustowski Władysław *
3. Biechońska Jadwiga
4. Biechoński Wojciech
5. Biedrzycka Helena
6. Bogdański Józef
7. Bogdańska Marya
8. Boukszan
9. Brezowa z Ordów Stefania
10. Dr. Brzeziński Edmund
11. Buszczyński Konstanty
12. Dr. Bujalski Władysław *
13. Branicki Władysław *
14. Dr. Bagieński Piotr *
15. Prof. dr. Bujwid Odo
16. Mecenas Bełza Stanisław *
17. Dr. Chełchowski Kazimierz
18. Dr. Chełmoński Adam
19. Dr. Cykowski Stanisław *
20. Chlebowska Ksawera
21. Dr. Dąbrowski Kazimierz
22. Dynowska Marya z hrabiów Tyszkiewiczów
23. Prof. Fiedler Tadeusz
24. Franaszek Aniela
25. Glass Jakób
26. Dr. Gluziński Lesław
27. Dr. Handelsman Bron. *

28. Henneberg Halina
29. Dr. Hołówko Antoni*
30. Dr. Hłasko Bernard*
31. Dr. Janiszewski Tomasz.
32. Jabłońska Marya
33. Janowski Włodzimierz
34. Janowska Kazimiera*
35. Dr. Januszkowski Aleks.
36. Dr. Korniłowicz Edward
37. Komendziński Józef
38. Korkossowiczowa Leonia
39. Korsakówna Zofia
40. Korsakowa Konstancya
41. Kozłowski
42. Dr. Kupczyk Bernard
43. Dr. Korzon Tadeusz*
44. Kończa Paweł*
45. Mecenas Kowerski Bron.*
46. Prof. Kołoczykiewicz Maciej*
47. Antonowicz-Kuczewska Józ.*
48. Dr. Kuczewski Antoni*
49. Dr. Kaufman Mieczysław*
50. Korona Stanisław*
51. Lewandowska Oktawia
52. Litwinowicz Aleksander
53. Litwinowiczowa Leonia
54. Ks. Lubomirska Eleonora
55. Dr. Łogucki August
56. Dr. Majerczak Wiktor
57. Mogilnicka Eliza
58. Dr. Muttermilch Stan.
59. Mahota Stef. z Horodyńskich*
60. Dr. Marenicz Stanisław*
61. Mecenas Maliński Maks.*
62. Dr. Maciański Leon*
63. Mimońska Hanna*
64. Dr. Moraczewski Julian*
65. Narkiewiczowa Zofia
66. Nikorowiczowa Antonina
67. Nikorowiczowa Emeryka
68. Nikorowiczówna Wikt.
69. Nikorowicz Konrad
70. Nowak Tadeusz
71. Ordzina Leontyna
72. Orzeszkowa Eliza
73. Osiecimska Anna
74. Dr. Ostaniewicz Edward*
75. Prof. Dr. Pareński Stan.
76. Pawłowska Janina
77. Pfeiferowa Julia
78. Popławska Wanda*
79. Książę Puzyna*
80. Pączkiewicz Kazimierz*
81. Dr. Rutkiewicz Mamert*
82. Regelmanowa Helena
83. Rejcher Stanisław
84. Rogowska
85. Rogoziński Józef
86. Rozenblumówna Zofia
87. Dr. Adam Rymsza*
88. Surzycka Helena
89. Serafinowiczowa Tekla
90. Ks. dr. Siemieński Jan
91. Słomkowski Władysław
92. Syrocińska Wanda
93. Szlenker Karol
94. Mecenas Sokołowski Józef*
95. Mecenas Sumorok Restytut*
96. Syrwidowa Marya*
97. Toczyłowska Wanda
98. Tabeau Ferdynand
99. Wiszniewski Karol
100. Dr. Wojnicz Aleksander*
101. Wernitz Adolf
102. Wolibnerowa Marya
103. Wosiński Paweł
104. Zejfert Felicya*
105. Dr. Zaborski Karol*
106. Zawadzka Janina
107. Zubowicz Ksawery*
108. Żelezowski Konstanty*
109. Dr. Żychoń Józef

Stowarzysz. akademickie:
110. „Bratnia Pomoc“ słuchacz. Politechniki we Lwowie
111. „Bratnia Pomoc“ młodzieży polskiej w Paryżu
112. „Bratnia Pomoc“ w Lipsku
113. „Bratnia Pomoc“ w Monachium
114. „Bratnia Pomoc“ w Wrocławiu
115. Kasa Bratniej Pomocy im. Juliusza Słowackiego w Coethen
116. Czytelnia akademicka we Lwowie
117. Filaretia w Dreźnie
118. Kółko rolników Uniwersytetu Jagiell. w Krakowie
119. „Ognisko“ polskie tow. akad. w Wiedniu
120. „Ognisko“ polskie tow. akad. w Czerniowcach
121. „Ognisko“ tow. stud. weteryn. w Warszawie
122. „Unitas“ tow. stud. polsk. w Lipsku
123. „Welecya“ korp. student. polaków w Rydze
124. „Vistula“ tow. polsk. w Mitwejdzie
125. „Zjednoczenie“ stud. Polit. w Warszawie.
126. „Związek“ młodzieży postępowej w Zurychu
127. „Polska kasa Wzajemnej Pomocy w Dorpacie
128. „Zjednoczenie“ w Dorpacie *

Zakłady naukowe:
129. Grono nauczycielskie szkoły realnej w Jarosławiu *
130. Dyrekcya gimnazyum w Brzeżanach *
131. Grono nauczycielskie seminaryum naucz. męskiego w Tarnopolu *
132. Gimnazyum w Przemyślu z język. wykładow. polskim *
133. Grono naucz. Seminaryum naucz. w Tarnowie *
134. Grono profesorów gimnazyum w Sanoku *
135. Grono naucz. filii IV. gimn. we Lwowie *
136. Grono prof. gimn. w Gorlicach *
137. Grono prof. gimn. V w Krakowie *
138. Dyrekcya gimn. w Bochni *

d) Członków zwyczajnych:

(słuchacze wyższych zakładów naukowych) było w r. b. 1278.

Przybyło w r. b. członków: założycieli 6; wspierających: 47; zwyczajnych: 578.

Wykreślono 1 członka wspierającego z powodu niezapłacenia wkładki za 2 lata.

---

* oznacza członków, zapisanych w roku bieżącym.

III.

Słowo wstępne.

Po raz ósmy zestawiamy streszczenie naszych wysiłków, podjętych dla utrzymania naszego Domu Zdrowia. Zestawiamy szereg cyfr, które dają obraz naszych interesów; po raz ósmy przedstawiamy obraz naszej całkowitej działalności, podjętej dla utrzymania Towarzystwa, w imię tak szczytnych haseł do życia powołanego.

Kiedyś, przed laty, gdyśmy pisali te pierwsze nasze sprawozdania — patrzyliśmy w przyszłość tak pewnie, tak różowo, bo musieliśmy wierzyć, że wystarczy przecież z naszej strony rzucenia myśli i podjęcia się jej przeprowadzenia, a społeczeństwo uzna to i środków nam do urzeczywistnienia naszej idei dostarczy. Dzisiaj, po ośmiu latach pracy nie straciliśmy ochoty do czynu, ani wiary w znaczenie naszej sprawy, ale przekonaliśmy się, że społeczeństwo nie tak gorąco ideą naszą się przejęło, jak tego pragnęliśmy, że chociaż naszą działalność uznaje, nawet za pożyteczną uważa — to wiele jeszcze potrzeba czasu, by Towarzystwu naszemu zdecydowało się podstawę dać pewną i trwałą.

Nie będziemy też powtarzać po raz ósmy gorących słów zachęty, bo przykro powtarzać to samo raz po raz z wielką wiarą, a nie widzieć realnych skutków tych nawoływań. Niechże suche streszczenie samych faktów mówi samo za siebie, niech mówi za nami, niech nas nawet przed wszelkimi zarzutami broni.

A chociaż już na nie nie odpowiadamy, tak się nam one małe i śmieszne wydają, — to jednak ze smutkiem stwierdzić trzeba, że stanowisko nasze, którego od pierwszej chwili nie opuszczamy i zasadę naszą, której się stale trzymamy, że nie zajmujemy się niczem więcej, jak tylko leczeniem gruźlicy, nie wystarcza, nie wszystkich zadawalnia, jakby koniecznie potrzeba było jeszcze jakiejś mareczki, któraby więcej zajmujący szyld naszemu Domowi dawała.

Wierzymy jednak, że to stanowisko nasze będzie z dniem każdym zdobywało więcej należnego uznania i zaufania i dlatego nic w kierunku pracy naszej nie zmienimy. Zachętą są dla nas wyniki naszej pracy i te objawy pomocy ze strony społeczeństwa i grup młodzieży, które niżej notujemy. Śmierć Wy-

spiańskiego pobudziła młodzież krakowską do rzucenia myśli zbierania funduszów imienia ś. p. poety na legat przy naszym Domu Zdrowia. A chociaż sprawa ta nie ma ram jeszcze i rozgłoszoną została bez porozumienia się z nami — to jednak dopatrujemy w niej najlepszych chęci przyjścia nam z pomocą i pragniemy wierzyć, że społeczeństwo chociaż tą drogą do nas się zbliży.

Dr. Józef Żychoń, prezes Tow.

W Zakopanem, 29 lipca 1908.

IV.

Uchwały Walnego Zgromadzenia delegatów grup

w dniu 15 sierpnia 1907 roku.

Na Walnem Zgromadzeniu obecnych było 15 delegatów z 28 głosami (§. 11. Stat. a.);

Z Lwowskiej grupy akademickiej 9 del. (18 głosów);

Z Lwowskiej grupy technickiej 1 del. (2 gł.);

Z grupy Krakowskiej 3 del. (5 gł.);

Z grupy Karlsruheńskiej 1 del. (2 gł.);

Delegat pensyonarzy 1 (1 gł.).

Zarząd Główny reprezentowali: prezes, dr. Józef Żychoń i sekretarz, p. Michał Siudak. Prócz tych w obradach udział brali z głosem doradczym członkowie wspierający.

Sprawozdanie roczne Głównego Zarządu było przedewszystkiem przedmiotem obrad; sprawozdanie przyjęto, a na wniosek p. Tadeusza Korniłowicza, Członka Rady Nadzorczej, jednogłośnie uchwalono Zarządowi absolutoryum.

Dłuższa dyskusya wywiązała się nad przedłożonym przez sekretarza Towarzystwa preliminarzem budżetowym; uważano go za zbyt optymistyczny, bez względu nawet na projektowane sposoby powiększenia dochodów Towarzystwa. Sposoby te dotyczyły rozwinięcia akcyi wśród społeczeństwa polskiego na Litwie i w Rosyi, radzono nawet wysłać delegata, aby poruszyć w tym kierunku młodzież tam zamieszkałą, oraz utworzenia płatnych sekretarzy przy grupach, którzyby się zajęli zbieraniem wkładek i rewindykacyą długów od dawnych pensyonarzy. Wreszcie dużą nadzieję pokładano na wniesione podanie do Koła Polskiego w Wiedniu na ręce Ministra dla Galicyi o udział w państwowem subsydyum antigruźliczem w kwocie — 2,000.000 kor. i na zjazd lekarzy i przyrodników w Zakopanem. Preliminarz budżetowy przyjęto z poprawką p. Gałuszy, t. j. z uwzględnieniem pozycyi 3.300 na spłatę długów, ciążących na Domu.

Dalej obradowano nad projektem zmiany statutu w paragrafach 5, 9, 11, 12, 15, 16, 18, 23, 37, 43, 44, 45 i 51. Jedną z główniejszych projektowanych zmian było zniżenie wpisowego

do 1 kor. i przejścia majątku Towarzystwa w razie rozwiązania pod zarząd Wydziału Krajowego.

Uchwalono wniosek, aby Zarząd główny zamieszczał przynajmniej co kwartał sprawozdanie w prasie.

Ostatnim punktem obrad były wybory jednego członka Zarządu Głównego i Członków Rady Nadzorczej. Na sekretarza wybrano nadal p. Michała Siudaka; do Rady Nadzorczej: pp. Andrzeja Toczyłowskiego, Dr. Edmunda Brzezińskiego i Tadeusza Korniłowicza.

Na wniosek Zarządu Walne Zgromadzenie mianowało przez aklamacyę członkami honorowymi Pp. Dra Kazimierza Dłuskiego i Andrzeja Toczyłowskiego za ich wybitną ofiarność i pracę dla dobra Towarzystwa.

V.

Działalność Zarządu.

a) sprawy Towarzystwa.

Początek roku sprawozdawczego 1907/8 był nader ciężkim dla Towarzystwa. Całą nadzieję pokładaliśmy w projektowanem wzmocnieniu akcyi agitacyjnej na korzyść naszego Domu Zdrowia wśród społeczeństwa za pomocą odezw, artykułów w pismach, rozsyłaniu list składek, obieraniu w poszczególnych miejscach kraju i kresów członków komitetu szerszego i t. p. Rezultat materyalny całej tej pracy był taki, że suma dochodów za rok ubiegły dosięgła cyfry zaledwo 36.436 kor. 26 hal. A jednak w rozwoju Towarzystwa rok ten uważamy za nader pomyślny, a to ze względu na zainteresowanie się Domem Zdrowia szerokich warstw naszego społeczeństwa, a także i obcego. Jedynie dla zaznajomienia się z historyą rozwoju naszego Towarzystwa i urządzeniem Domu Zdrowia przyjeżdżał do Zakopanego kierownik Sanatoryum im. Cesarza Aleksandra III w Jałcie, Dr. Fiodorow z drem Kuwczyńskim, oraz założycielka sanatoryum dla kobiet w Halile (w Finlandyi) pani Jurgens.

W tym roku zwiedzał nasz Dom Zdrowia Radca Wydziału Krajowego, Dr. Łuszczkiewicz, inspektor szpitali krajowych, a Rada szkolna wydaje okólnik do wszystkich Dyrekcyj średnich zakładów naukowych w Galicyi, wzywający do popierania Tow. Domu Zdrowia.

Okólnik ten w całości przytaczamy:

C. k. Rada szkolna krajowa.

L. 50673. Lwów, dnia 29 października 1907.

O k ó l n i k do Dyrekcyi wszystkich c. k. gimnazyów, szkół realnych i seminaryów nauczycielskich.

C. k. Rada szkolna krajowa poczuwając się do obowiązku opiekowania się także fizycznem zdrowiem młodzieży, uważa za właściwe nietylko w miarę możności powstawaniu i szerzeniu się wśród niej chorób zapobiegać, lecz także popierać w swoim zakresie wszelkie usiłowania, które mają za cel leczyć nawiedzające młodzież choroby i ulgę w nich przynosić. Temu za-

daniu nie zawsze mogą sprostać jednostki, których ubóstwo niestety aż nadto często staje w drodze odpowiedniemu i skutecznemu leczeniu.

Wtedy winny przyjść w pomoc zjednoczone siły społeczeństwa, w którego jest interesie chore jednostki chronić od zagłady, dopomagać do odzyskania zdrowia, przywracać im możność służenia krajowi i narodowi.

Z takich to pobudek zawiązało się przed kilku laty Towarzystwo Domu Zdrowia, uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem. Zaledwo rok siódmy Dom Zdrowia istnieje, a już w nim szukało do teraz uleczenia z gruźlicy, tej strasznej choroby, dziesiątkującej nasze społeczeństwo, uczniów przeszło dwustu!

Wydział krajowy, uznając pożyteczność wymienionej instytucyi, udziela niezamożnym uczniom, którzy się w niej leczą, wsparć miesięcznych w kwocie 60 kor. Kwota ta jednak nie wystarcza, aby pacyenta utrzymać i potrzebną otoczyć opieką, tak iż Towarzystwo z konieczności do Domu Zdrowia tylko takich może przyjmować uczniów, którzy płacą łącznie z subwencyą Wydziału krajowego miesięcznie sto koron. Niedobór przeto, który jest na przeszkodzie możliwemu ocaleniu młodego życia, wynosi miesięcznie wszystkiego koron czterdzieści, a brak tej stosunkowo drobnej kwoty pozbawia społeczeństwo nieraz członka, który mógł był przynieść mu pożytek i chlubę.

C. k. Rada szkolna krajowa chcąc tą tak ważną i doniosłą sprawą zainteresować te koła, które ona najbliżej może obchodzić, postanowiła zachęcić grona nauczycielskie, aby jako ciała zbiorowe przystępowały do wymienionego Towarzystwa w charakterze członków wspierających.

Wobec tego jednak, że wkładki członków tylko w bardzo drobnej części mogą pokryć potrzeby Domu Zdrowia, upoważnia się zarazem Dyrekcyę, aby w braku dostatecznych funduszów, którychby istniejąca niemal w każdym zakładzie „Pomoc dla ubogich uczniów“ dostarczyć nie mogła, uzupełniała koszta utrzymania ubogiego ucznia w wymienionej lecznicy drogą składek wewnątrz zakładu.

Ten sposób przyjścia w pomoc choremu koledze ma wielką pod względem wychowawczym doniosłość, bo zaprawia młodzież do ewangelicznej cnoty miłosierdzia, wyrabia w niej poczucie obowiązku wzajemnego pomagania sobie, uczy więc koleżeństwa w najszlachetniejszem znaczeniu.

Bliższych szczegółów, tyczących się powyższej sprawy, dostarczy Dyrekcyom na żądanie Zarząd Towarzystwa, na którego czele stoi tak zasłużony około Domu Zdrowia lekarz, Dr. Józef Żychoń w Zakopanem.

Za c. k. Namiestnika: *Dembowski* w. r.

Dla zwiększenia naszych dochodów urządzaliśmy przedsiębiorstwa, jak odczyty, przedstawienia amatorskie, festyny, wenty.

Za wielką życzliwość i niestrudzone zajęcie się zabawami na dochód Domu Zdrowia składamy W. Pani Wandzie Toczyłowskiej serdeczne podziękowanie.

Wykaz dochodów z odczytów, koncertów i t. p.:

	Koron.
Z rautu ogrodowego w „Stamarze"	720·—
Dochód z balu akademickiego 17/VIII (po odtrąceniu deficytu z koncertu)	180·—
Dr. Józef Żychoń za koniczynę z ogródka przy Domu Zdrowia	10·—
Wenta 20. grudnia 1907 r.	227·16
Połowa czystego przedstawienia w d. 29/XII .	313·36
Z programów i naddatków w d. 29/VII . . .	81·80
Z odczytu Mecenasa Stanisława Bełzy . . .	193·40
Z koncertu w „Warszawiance"	234·46
Dr. Kraszewski za bilet na koncert	4·—
Z oczytów p. Kona	16·17
Połowa dochodu z kabaretu w „Warszawiance"	167·—
Razem	2.147·35

Do zaznaczenia mamy nader piękny fakt zwrócenia nam długu ś. p. Stankowskiego, naszego dawnego pensyonarza, który na łożu śmierci prosił matkę o zapłacenie należytości Towarzystwu. Suma długu (otrzymana) wynosi 557 kor. 90 hal.

Nawiązaliśmy stosunki z akademickiemi stowarzyszeniami w Kijowie, Dorpacie i Kazaniu; wreszcie podaliśmy petycyę do Sejmu oraz do Ministeryum spraw wewnętrznych przez Ministeryum Oświaty i Wyznań o udzielenie stałej subwencyi z funduszu antigruźliczego.

Za przykładem lat ubiegłych zwracaliśmy się z prośbą do wszystkich Rad powiatowych i miejskich oraz do poważniejszych instytucyi finansowych Lwowa i Krakowa z prośbą o subwencyę. Olbrzymia większość zostawiła nasze podania bez odpowiedzi, a zaledwo kilka udzieliło nam zapomogi.

Oto wykaz:

Rada powiatowa w Pilznie:	10	k.	— h.
„ „ w Nowym Targu . .	50	„	— „
„ „ w Żywcu	10	„	— „
„ „ w Drohobyczu . . .	15	„	— „
„ „ w Przemyślanach . .	79	„	70 „
Gmina w Zakopanem	50	„	— „
Wydział powiat. w Krakowie	20	„	— „
„ „ w Cieszanowie . . .	25	„	— „
„ „ w Horodeńce	20	„	— „
„ „ w Husiatynie	10	„	— „
„ „ w Dąbrowie	20	„	— „
„ „ w Wadowicach . . .	20	„	— „
„ „ w Tarnobrzegu	10	„	— „
„ „ w Żydaczowie	50	„	— „
„ „ w Złoczowie	25	„	— „
„ „ w Brzeżanach	10	„	— „
Magistrat Miasta Krakowa	199	„	57 „
Wydział Rady powiatowej w Samborze	50	„	— „
Razem . .	674	k.	27 h.

Nadto dostała Grupa krakowska od Kasy Oszczędności m. Krakowa 50 kor.

Kasa pożyczkowa przemysłowców lubelskich nadesłała dla Domu Zdrowia 201 kor. 20 hal.

I w tym roku ratując byt instytucyi, musieliśmy przyjmować tylko tych, którzy mogli nam płacić 100 kor. miesięcznie. Dzięki jednak okólnikowi Rady Szkolnej, uczniowie gimnazyalni płacili za swoich kolegów (gimnaz. III. Sobieskiego i gimnazyum Ś-go Jacka w Krakowie), oraz dyrekcye gimnazyów w Sanoku, Kołomyi, Tarnopolu, Stanisławowie, V. realna szkoła we Lwowie. Nadto Grupa krak. dopłacała za 5, a kijowska korporacya za 1.

Dzięki więc temu wszystkiemu zamknęliśmy rok wyjątkowo pomyślnie. Dalecy jednak, niestety, jesteśmy od utrwalenia bytu instytucyi.

W każdym razie uważamy za swój obowiązek wyrażenie podziękowania wszystkim, co szli z moralną i materyalną pomocą naszemu Towarzystwu, przedewszystkiem pp. D-rostwu Dłuskim, Szanownym pacyentkom i pacyentom Sanatoryum Dra Dłuskiego, c. k. Radcy Emanuelowi Dworskiemu, Drom Bujalskiemu i Mareniczowi z Wilna, Drowi Handelsmanowi z Łodzi, pani Turzymie, pani Raabe za bezinteresowne dostarczanie na-

szym chorym od szeregu lat po 730 butelek kefiru rocznie, wreszcie wszystkim tym, co ofiarowali pieniądze, meble, pościel, bieliznę i ubranie.

Na tym miejscu musimy zaznaczyć, że długoletni nasz i dzielny współpracownik, członek zarządu i sekretarz, p. Michał Siudak, wyjechał z Zakopanego.

b) Sprawy Domu Zdrowia.

Jeszcze w roku sprawozdawczym 1906/7 podaliśmy sposób sfinansowania kupna domu przy ul. Sienkiewicza l. 11 w Zakopanem. Obecnie musimy wyjaśnić, że zapis ś. p. Zygmunta Gnatowskiego otrzymaliśmy już w b. sprawozdawczym roku. Ponieważ ś. p. Zygmunt Gnatowski przeznaczył 10.000 koron na murowane Sanatoryum, przeto powyższa suma do czasu budowania przez nas gmachu murowanego zabezpieczona jest jako zapis kaucyjny na naszym domu. W dalszym ciągu prowadzimy pertraktacye z Czytelnią Akademicką w Krakowie o 6000 kor., które są przeznaczone na budowę Sanatoryum Akademickiego. Ponieważ nastąpiło ostateczne omówienie podanych przez Senat Akademicki warunków, przeto mamy nadzieję uzyskać pieniądze na spłatę reszty weksli wydanych przy kupnie Domu w roku ubiegłym. Co do innych spraw Domu Zdrowia, to od 5-go listopada 1907 r. nastąpiła zasadnicza zmiana w sposobie prowadzenia gospodarstwa. Odważyliśmy się wziąć pod własny zarząd kuchnię pomimo zupełnego braku kredytu. Rozumieliśmy od dawna, że własna kuchnia w Domu Zdrowia jest niezbędnym warunkiem życia sanatoryalnego, ale brak ustawiczny gotówki w kasie, brak odpowiedniego personalu administracyjnego, wreszcie trudność rozwiązania umowy z przedsiębiorcą, któremu stale byliśmy dłużni — odciągało decyzyę. Jednak odważyliśmy się i zamknięcie rachunku z roku administracyjnego 1907/8 wykazuje wielką różnicę w kosztach utrzymania każdego chorego w porównaniu z latami ubiegłymi.

Na żywienie, opał, światło i usługę kuchenną wydaliśmy:

przedsiębiorcy p. Porębskiemu za czas od				
1/VII. do 5/IX.	kor.	6651	hal.	70
przyjętych za p. Porębskiego zobowiązań .	„	832	„	20
We własnym zaś zarządzie:				
za żywienie, opał, światło, od 5/IX—1/VII 08 r.	„	13206	„	41
za kuchenną usługę	„	512	„	60
Razem . .	kor.	21202	hal.	91

Jeżeli powyższą sumę rozdzielimy przez 6705 (ilość dni, jaką pensyonarze przebyli w Domu Zdrowia), to otrzymamy 3 kor. 16 hal.

Już na samem żywieniu mamy na każdym chorym różnicę w porównaniu z kosztami przy przedsiębiorcy. (3 kor. 34 h. — 3 kor. 16 h. = 18 h.) 18 hal., oraz utrzymanie 2 osób administracyi, za którą przy przedsiębiorcy oddzielnie płaciliśmy, a opłatę zwiększaliśmy na 3 kor. 60 hal. jeżeli osób bywało mniej, niż 16.

Jeżeli teraz policzymy koszta:

administracya Domu Zdrowia i usługi . .	kor.	2951	hal.	20
konserw. Domu Zdrowia	„	369	„	48
„ inwentarza	„	136	„	24
pranie bielizny	„	249	„	45
wanny	„	25	„	50
czyszczenie i dezynfekcyę	„	408	„	98
leki i leczenie	„	1807	„	64
czynsz Trzebuni	„	452	„	50
Razem . .	kor.	6400	hal.	99

i rozdzielimy przez 6705, to otrzymamy 95 h. Z tego wynika, że całkowite dzienne utrzymanie pensyonarza kosztuje 3 kor. 16 hal. + 95 hal. = 4 kor. 11 hal., więc miesięcznie 123 kor. 30 hal. Zestawienie zatem miesięcznych kosztów utrzymania pensyonarza jest następujące:

1901/2 r.	1902/3 r.	1903/4 r.	1904/5 r.	1905/6 r.	1906/7 r.	1907/8 r.
150·— k.	170·— k.	144·— k.	146·— k.	135·— k.	136·20 k.	123·30 k.

Takie obniżenie się kosztów utrzymania w porównaniu z latami ubiegłymi daje się tłómaczyć zasadniczą zmianą gospodarstwa. Oczywiście należy zaznaczyć, że i ilość podawanego jedzenia znacznie była zwiększona, co, jak wykazuje sprawozdanie lekarskie, dodatnio odbiło się na leczeniu chorych.

c) Statystyka Domu Zdrowia.

W roku sprawozdawczym 1907/8 leczyło się w Domu Zdrowia 85 pensyonarzy; 8 kobiet, 77 mężczyzn. Z roku zeszłego pozostało 12; w ciągu roku przyjęto 73.

Z ogólnej liczby 85 pensyonarzy, z wyższych zakładów naukowych w Galicyi było:

słuchaczów Akademii Sztuk pięknych w Krakowie 1
„ Uniwersytetu w Krakowie i Lwowie . 21
„ Politechniki we Lwowie 8
„ Św. teologii we Lwowie i Przemyślu 2
rygorozant medycyny 1
„ praw 1
auskultant sądowy 1
Dr. filozofii 1

Razem 36

Uczniów szkół średnich:

uczniów gimnazyalnych 17
„ seminaryum nauczyc. 3
„ szkoły handlowej w Krakowie . . 1
„ „ przemysłowej 1
„ maturzystów seminar. naucz. . . . 1
absolwentów gimn. 3

Razem 16

Ogółem z zakładów naukowych w Galicyi było 62.

Z wyższych zakładów naukowych w Zaborze rosyjskim i Rosyi:

słuchaczów uniwersytetu w Kijowie 1
„ politechniki „ 1
„ Akad. duchownej w Petersburgu 1
„ politechniki warszawskiej . . . 1
„ „ Ryskiej 1

Razem 5

Ze średnich zakładów naukowych:

uczniów gimnazyalnych 8
„ seminar. nauczyciel. 1
„ gimnaz. polskiego w Częstochowie 1
„ szkoły mechan.-techn. w Warszawie 2
„ konserwator. muzyczn. „ 1
„ kursów handlowych Rogulskiego . 1
maturzystki 2

Razem 16

Ogółem z Zaboru rosyjskiego było 21.

Z wyższych zakładów naukowych za granicą było 2. Jeden słuchacz politechniki w Pradze i jeden w Karlsruhe.

Co do miejsc pochodzenia, to urodzonych

w zaborze rosyjskim było	29
w austryackim	56
Razem	85

Wszyscy pensyonarze przebyli 6705 dni, a zatem na każdego przeciętnie wypada 79 dni.

2	przebyło około	300 dni
1	„ „	250 „
6	„ „	200 „
6	„ „	150 „
5	„ „	120 „
12	„ „	100 „
19	„ „	80 „
20	„ „	60 „
8	„ „	50 „
7	„ mniej niż	40 „

Z 85 pensyonarzy całkowitą należność zapłaciło 52. Z zapomóg Wydziału krajowego korzystało 48 pensyonarzy. Ogólna kwota spłacona przez Wydział krajowy wyniosła 5726 kor.

Zakopane w lipcu 1908 r.

Józefa Kuczewska, sekretarka.

VI.

Sprawozdanie Grup.

W roku sprawozdawczym w działalności niektórych Grup daje się zauważyć pewien rozwój w porównaniu do lat poprzednich. Zwłaszcza Grupa krakowska, jak to wykazuje sprawozdanie kasowe Grupy, rozwinęła energiczną działalność wśród młodzieży krakowskiej, jakkolwiek bądź mogłaby bezpośrednio Domowi Zdrowia z większą przyjść pomocą.

Niektóre grupy ograniczyły się do nadesłania pewnej kwoty, nie podając ani liczby członków, ani nawet nie wymieniając pozycyi, pod którą dana suma miała być wpisana. Inne zaś zyskały większą ilość członków.

Grupa Fryburska.

Przez Członka Rady Nadzorczej i Delegata naszego Towarzystwa na Kraków, p. Tadeusza Korniłowicza, przysłała nam Grupa Fryburska 32 kor. 82 hal. z listą 18 członków.

Grupa Karlsruheńska.

Działalność Grupy Domu Zdrowia Br. Pomocy Zakopiańskiej sprowadzając się wogóle do zyskiwania funduszów na cele tej instytucyi i zwolenników jej, zagranicą kurczy się niezmiernie, gdyż nikłą jest stosunkowo ilość osobników, których w zasadzie, pozyskać można.

Grupa Zakopiańska w Karlsruhe obejmowała w roku sprawozdawczym 70 członków (ubyło od przeszłego sprawozdawczego roku 8, a przybyło 9) stanowi to $^3/_4$ ogółu polskiej młodzieży, tu zgromadzonej. Uwzględniwszy, że wśród pozostałej czwartej części jest pewna ilość ludzi zupełnie obojętnych, przyznać musimy, że w kierunku zyskiwania ludzi na naszym gruncie dla Instytucyi Domu Zdrowia w Zakopanem, zrobiono wszystko — jest to zasługą przeszłorocznego Zarządu tutejszej grupy.

Ale właśnie dlatego, że cała Polonia tutejsza zapisana jest w poczet członków Grupy Zakopiańskiej, powiększanie funduszów inną drogą jest utrudnione. Pragnąc jednak wyzyskać wszelkie dane w tym kierunku na jednem z początkowych w bieżącym

roku szkolnym zebrań w Czytelni Polskiej, wnieśliśmy projekt zapisania się Czytelni — jako takiej — w poczet Członków założycieli. Projekt został przyjęty z tą jednak poprawką, że złożenie 200 kor. (170 Marek) rozłożono na 3 semestry i uskutecznia się drogą dodatkowej składki od każdego Członka Czytelni po 20 pf. miesięcznie. Należy przypuszczać, że zebranie owo przeciągnie się trochę dłużej niż 3 semestry, że jednak do skutku dojdzie. W danej chwili posiadamy na ten cel 53 Marek 80 pf. Dalszym krokiem powiększenia funduszów Domu Zdrowia na naszym gruncie było urządzenie w końcu czerwca loteryi fantowej za przykładem roku zeszłego, przyczem fantów dostarczyli nam sami koledzy.

Loterya przyniosła 30 M. 64 pf. dochodu. Wyczerpawszy w ten sposób miejscowe źródła dochodu, zwróciliśmy uwagę na inne kolonie polskie za granicą, które, o ile to widać ze sprawozdań Domu Zdrowia słaby, lub żadnego nie przyjmują udziału na korzyść tej instytucyi. Koledzy uproszeni przez nas, poruszyli na zjeździe Zjednoczenia sprawę tworzenia w Koloniach polskich zagranicą nowych Grup Zakopiańskich, gdzie ich jeszcze niema i ożywienia działalności grup już istniejących. Dla dania możności zapoznania się z instytucyą samą — koloniom z nią nieobeznanym przesłaliśmy pewną ilość egzemplarzy ostatnich sprawozdań i ustawy Domu Zdrowia. Do Kolonii polskich, w których grup Domu Zdrowia nie było, a do których w powyższy sposób dotrzeć nie mogliśmy, przesłaliśmy listowną propozycyę stworzenia Grup Zakopiańskich. O rezultatach tych zabiegów nic pewnego donieść nie możemy. Na nasze listowne propozycye odpowiedzi nie otrzymaliśmy. Mimo to sądzimy, że gdyby nawet tym razem nie udało się nam cel osiągnąć, to akcyi w tym kierunku zaniechać nie należy. Wreszcie stosując się do uchwały ogólnego zebrania z dnia 28 października 1907 niżej podanej przesłaliśmy Szan. Zarządowi Domu Zdrowia kilkanaście adresów osób, które mogłyby poprzeć Instytucyę Domu Zdrowia. O ile nas Szan. Zarząd informował, osoby te odpowiedzi nie nadesłały. Nie mniej jednak zdaje nam się, że środek ten pośrednio do powiększenia funduszów Domu Zdrowia zdążający, może dać pewne rezultaty i zaniechany być nie powinien. Na wniosek ustępującego Zarządu Ogólne zebranie Grupy Zakopiańskiej w Karlsruhe odbyte dnia 28 października 1907 uchwaliło jednogłośnie, co następuje: 1) Każdy z Kolegów, kończący studya i opuszczający Karlsruhe nie przestaje płacić składki członka

zwyczajnego, przechodząc w miarę możności na członka wspierającego lub założyciela. 2) Koledzy obowiązują się podawać adresy osób im znanych, co do których mają dane, że zechcą pomagać rozwojowi Domu Zdrowia w Zakopanem. Wydaje nam się, że wniosek (1) powinien być przegłosowany i przyjęty przez wszystkie Grupy Zakopiańskie. Nie mogąc osobiście, prosilibyśmy o poruszenie tej sprawy na zjeździe.

Rachunek Kasy Grupy Karlsruheńskiej.

Winien Przychód			Rozchód		Ma
1. Saldo z r. 1906/7 .	Mk.	1·17	1. Wysłane do głównego Zarządu	Mk.	165·—
2. Wpisowe czł. zwyczaj.	„	17·50	2. Korespondencya . .	„	2·15
3. Składki	„	77·90	3. Urządzenie loteryi .	„	1·—
4. Zaległości z lat dawn.	„	12·—	4. Saldo na rok 1908/9	„	50·65
5. Datki jednorazowe .	„	25·79			
6. Loterya	„	30·64			
7. Złożone na R-k wkładki członków założycieli P. C. A. w Karlsruhe .		53·80			
	Marek	218·80		Marek	218·80

J. Telatycki
sekretarz.

Kazimierz Mech
przewodniczący.

Tadeusz Kamieniecki
skarbnik.

Grupa Krakowska.

Działalność Grupy Krakowskiej rozpoczęła się w tym roku dopiero pod koniec grudnia, trwała więc tylko 6 miesięcy. Na I. walnem Zgromadzeniu wybrano Zarząd i określono szczegółowo zadania i charakter Grupy. Istnienie Grupy w Krakowie, jak wogóle Grup, uznano za czynnik bardzo ważny dla rozwoju Pomocy Bratniej, utrzymanie grup, jako jedynych żywych organizmów, które wraz z Zarządem Głównym interesują się sprawami Towarzystwa, przyjęto za rzecz niezbędną — wychodząc z tych założeń, postanowiono dążyć do wzmocnienia stanowiska Grupy śród społeczeństwa krakowskiego, śród młodzieży i w stosunku do Zarządu Głównego. Zarząd w ciągu roku zrobił dużo w tym kierunku i osiągnął pewne rezultaty.

Do Zarządu Grupy weszli: Kol. Michał Czarnocki (zastępca przewodn.), Zofia Czarnocka (sekret.), Henryk Raabe (przewodn.) Julia Wyleżyńska (skarb.). Do Komisyi Rewizyjnej powołano: Kol. Dr Wiktora Kuźniara, Juliana Lustgartena i Stanisława

Szczepana. W ciągu roku Zarząd powiększył się o 1 członka, kol. Bartla, jako delegata Wzajemn. Pom. Uczn. Akademii Sztuk Pięknych. W pracy Zarządu przyjmowali stale udział wszyscy członkowie Zarządu i Komisyi Rewizyjnej — a ponadto Deleg. Zarządu Głów. kol. Tadeusz Korniłowicz.

W celu wciągnięcia w sprawy Towarzystwa większej ilości młodzieży uczącej się, Zarząd zwrócił się do wielu kół i stow. akademickich z propozycyą nawiązania stosunków. Na ogół propozycye przyjęte zostały z wielką życzliwością.

Pierwsza czynem odpowiedziała na wezwanie Grupy Wzajemna Pomoc Uczniów Akademii Sztuk Pięknych, która zapisała 30 swoich członków na członków Towarzystwa, wydelegowała przedstawiciela swego do Zarządu Grupy i wybrała trzech delegatów na Walne Zgromadzenie.

Na takiż sam sposób zawiązania ściślejszych i stałych stosunków z Pomocą Bratnią i z Grupą Krakowską zgodził się „Związek akademicki", Stow. młodzieży demokr. w Krakowie, „Kółko przyrodników" zapisało się na członka wspierającego. Co do danych stowarzyszeń, to ostateczne załatwienie sprawy ze względów formalnych odłożone zostało do roku przyszłego. Do takich należą „Czytelnia akademicka", „Wzajemna pomoc uczenic kursów im. Baranieckiego".

Ogółem członków zwyczajnych Grupa zyskała w roku bieżącym 87 i trzech członków wspierających. Do ostatnich, oprócz „Kółka przyrodniczego" należą: prof. Marchlewski i p. Szostakowska K. z Rygi.

Sprawozdanie kasowe daje pogląd na stosunki pieniężne Grupy.

Największa pozycyà śród dochodów, to ofiary i składki. Oprócz całego szeregu sum drobniejszych, zbieranych na listy, bloczki i t. p. głównie śród członków Towarzystwa, istnieje kilka większych darów.

Imienne datki złożyli:

Od uczniów III. gimn. w Krakowie	40·—
P. Prof. Doc. Dr. Grzybowski	20·—
Pozostałość z wieńca na trumnę kol. Hubickiego	19·30
Kol. St. Dębski z Fryburga	28·—
Do przeniesienia . .	107·30

Z przeniesienia . .	107·30
P. B. . . . . , .	70·—
Prof. Emil Godlewski	30·—
Uczniowie gimnazyum wileńskiego	75·45
P. Prof. Bujwid	120·—
Kol. Belke	20·—
„ Szaciłło	40·—
„ Ketarowicz	10·—
„ Hański	10·—
„ Dzierzbicki	10·—
„ Majewska	30·—
„ Demianowicz	80·—
Razem koron	602·75

Większej sumy dostarczył również „Wieczór wełniany“, urządzony przez grono kolegów na rzecz Grupy.

Zmniejszoną znacznie w r. b. jest pozycya subwencyi. Jedynie Kasa Oszczędności m. Krakowa udzieliła Grupie subwencyi w postaci 50 kor., za co czujemy się w obowiązku wyrazić tej instytucyi szczerą podziękę.

Z 1480 K. wydanych na chorych kolegów, 348 K. wydano po za Dom Zdrowia z funduszów, na ten cel specyalnie przeznaczonych i 1.282 koron z funduszów ogólnych grupy. Pozostałe 850 kor. wpłynęły do kasy Zarządu Głównego, co wraz z przesłanemi i zaliczonemi przez Zarząd Główny do swojej kasy przy rozmaitych okolicznościach innemi sumami stanowi łącznie do $^{5}/_{6}$ dochodu Grupy.

Pomagaliśmy w ciągu roku 8 kolegom, t. j. $^{2}/_{3}$ zgłaszających się. Przeciętnie udzielaliśmy pomocy jednemu koledze w ciągu 3 miesięcy, zabezpieczając mu przynajmniej w ciągu tego czasu możność życia i leczenia się.

Na Walnem Zgromadzeniu w dniu 26 czerwca 1908 roku wybrano 13 delegatów od grupy na zjazd do Zakopanego.

Uwzględniając zaufanie jakie Grupa Krakowska zyskała sobie śród społeczeństwa krakowskiego i naszych kolegów uniwersyteckich i zachęceni widocznym rozwojem, jaki jest udziałem Grupy, liczymy, że z przyszłym rokiem rozwiniemy zakres naszej pracy i będziemy mogli jeszcze lepiej spełnić to poważne zadanie, jakie ma Grupa naszego Towarzystwa w Krakowie.

Sprawozdanie kasowe Grupy Krakowskiej.

Winien Dochód		Rozchód **Ma**	
Saldo z r. 1906/7 . . . K.	558·21	Odesłano do Zarządu Głównego:	
Wkładki członków zwyczajnych . . . . . „	173·—	a) z Salda r. z. . . . K.	250·—
Wkładki członków wspierających . . . . . „	60·—	b) za chorych . . . „	850·—
Rachunek przedsiębiorstw z wieczoru wełnianego „	452·04	c) ze skarbonek . . . „	60·62
Z puszek . . . . . . „	60·62	d) rachunek członków „	126·—
Datki, z list, bloczków . „	969·81	Administracya Grupy . „	13·68
Subwencya Kasy Oszczędności m. Krakowa . . „	50·—	Dłużnicy Grupy . . . „	23·—
Kółko rolników uczniów U. J. . . . . „	50·—	Po za Dom Zdrowia dane chorym . . . . „	630·—
		Gotówka w kasie . . . „	398·88
Koron	2373·68	Koron	2373·68

Zofia Czarnocka	*H. Raabe*	*Julia Wyleżyńska*
sekretarz.	przewodniczący.	skarbnik.

Leodyjska Grupa (Zjednoczeniowa).

Prezes, Leon Jaworski, przesłał nam (71 fr. 60 ct.) 67 kor. 55 hal. jako wkładki członków w ciągu roku 1907/8. Zaznaczył, że na zasadzie obowiązujących w Zjednoczeniu uchwał wszyscy członkowie obowiązani są należeć do Towarzystwa „Pomoc Bratnia“ w Zakopanem, w kilku jednak koloniach składki są wnoszone do miejscowych Grup. Członków 35. Nadto otrzymaliśmy z Leodyum od p. Bereszki 32 kor.

Grupa Technicka we Lwowie.

Suma członków Grupy Technickiej Domu Zdrowia wzrosła w bieżącym sprawozdawczym roku do 529.

Z ośmiu poleconych chorych, 6 zostało przyjętych i leczyło się w Domu Zdrowia. Niżej podane zestawienie kasowe wykazuje rozwój Grupy.

Winien Dochód		Rozchód **Ma**	
Wkładki członków zwyczajnych . . . . . K.	578·50	Przesłane do Zarządu Głównego:	
Datki jednorazowe:		a) wkładki członków zwyczajnych	497·78
Datki kolegów . . . . „	63·91	b) datki jednorazowe . .	100·—
Datek Br. Pomocy zamiast wieńca na grób ś. p. prof. Bodaszewskiego . „	10·—	c) wkładka czł. wspierającego	20·—
Datek Kółka geodetów . „	30·—	Rachunek kosztów administracyjnych	22·61
Dochód z festynu . . . „	30·46	Saldo na d. 30 czerwca .	75·56
Saldo z poprzedn. roku . „	3·08		
Koron	715·95	Koron	715·95

Grupa Lwowska Uniwersytecka.

Grupa Lwowska Uniwersytecka nadesłała sprawozdanie kasowe, które załączamy niżej. Do wzrostu dochodów na rzecz Domu Zdrowia przyczyniły się bale urządzone przez Komitet słuchaczów Uniwersytetu w Sanoku i przez Koło Medyków we Lwowie. Nadto zaznaczyć musimy, że w roku administr. 1906 7 dochód z balu był zapisany nie na rachunek Grupy, co wobec wyjaśnienia danego przez Grupę, prostujemy.

Winien Dochód		Rozchód Ma	
Wkładki członków . .	K. 724·—	Przesłane do kasy Zarządu Głównego	K. 613·—
		Koszta administr. . . .	„ 1·56
		Saldo	„ 109·44
	Koron 724·—		Koron 724·—

Z poleconych przez Grupę Uniwersytecką we Lwowie 5 chorych, 4 leczyło się w Domu Zdrowia.

Grupa Monachijska.

Grupa Monachijska nadesłała nam 129 koron 29 hal.

VII.

Sprawozdanie kasowe.

Przedkładając poniżej bilans, rachunek strat i zysków, oraz rachunek kasy — musimy poprzedzić to kilku wyjaśnieniami.

1. W stanie czynnym bilansu pierwszy raz podajemy pozycyę nieruchomości (dom) na sumę 23.200; meble oceniono na 1500 kor. 20 hal., a naczynia gospodarcze 822 kor. 98 halerzy. W wyliczeniu papierów wartościowych podano dwie książki oszczędnościowe, los czerwonego krzyża i książeczkę udziałową Tow. Zaliczk. w Nowym Targu (skąd zaciągnęliśmy hipoteczną pożyczkę).

Dłużnicy zajmują trzy pozycye po raz pierwszy. Postanowiono bowiem po rozpatrzeniu conta każdego, podzielić dłużników na pewnych, wątpliwych i tych, którzy przedstawiają całkowitą stratę. Co do wątpliwych, z ogólnej sumy należności odpisano 50%.

Nadto wykazano gotówki w kasie 454 kor. 71 hal. Przechodząc do stanu biernego w bilansie, widzimy pozycyę zapisu kaucyjnego ś. p. Zygmunta Gnatowskiego 10.000 koron. Ogólna suma wierzycieli 20.577 koron 15 halerzy, majątek Tow. Domu Zdrowia 15.105 kor. 43 hal. i nadwyżkę wpływów nad wydatkami 8263 kor. 74 hal. Wyjaśnić należy, iż wobec tego, że na stratę odpisano 8735 kor. 29 hal., rzeczywisty majątek wynosi 15.105 kor. 43 hal. + 8263 kor. 74 h. — 8735 kor. 29 hal. = 14.633 kor. 88 hal.

2. Co do rachunku strat i zysków, to ten daje obraz rozwoju instytucyi w pozycyi przewyżki wpływów nad wydatkami.

3. Co do rachunku kasy, to na największą uwagę zasługuje pozycya spłaty wierzycieli na sumę 5302 kor. 66 hal.

Całkowite sprawozdanie kasowe, z którego widzimy, że poza kupnem domu, żadnej innej pożyczki w b. r. sprawozdawczym nie zaciągnęliśmy, a potrafiliśmy spłacić starych długów 5302 k. 66 hal. — dodaje nam otuchy w pracy naszej, bo widzimy, że przy pomocy materyalnej i moralnej społeczeństwa potrafimy utrwalić byt Tow. Domu Zdrowia.

Stan czynny. a) Bilans na d. 30 czerwca 1908 r.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Nieruchomość (dom w Zakopanem, ul. Sienkiewicza 11) .	23000	—		
2	Ruchomość (meble)	1500	20		
3	Naczynia gospodarcze	822	98		
	Papiery wartościowe:				
4	Los austr. Czerwonego Krzyża	20	—		
5	Książeczka oszczędn. L. 1095 w Tow. Zaliczk. w Zakopanem	50	95		
6	Książeczka oszczędn. L. 2441 w Tow. Zalicz. w Zakopanem	200	—		
7	Książeczka udziałowa Tow. Zal. w Nowym Targu	5	—		
8	Gotówka w kasie	454	71	26253	84
9	Dłużnicy	6679	13		
10	Dłużnicy wątpliwi 24556·12 50%	12278	06	18957	19
11	Strata na dłużnikach lat poprzednich			8735	29
				53946	32

Dr. Józef Żychoń m. p., prezes Tow.

Członkowie Rady Nadzorczej:

Stan bierny.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Zapis kaucyjny ś. p. Zygmunta Gnatowskiego			10000	—
	Wierzyciele:				
2	Pożyczka hipot. w Tow. Zal. w Nowym Targu	10000	—		
3	Zarząd dóbr Zakopane . . .	1446	66		
4	Spółka handl. w Zakopanem	2000	—		
5	Schronienie nauczycielek . .	139	—		
6	Lechowicz	300	—		
7	Dr. Kwieciński (wzgl. Porębski)	45	—		
8	Agata Rogazińska (względnie Porębski)	150	—		
9	Bogdański	140	—		
10	Weksel w Rolniczo-Zaliczk. Tow. w Nowym Targu . .	1997	27		
11	Weksel w pow. Kasie Oszcz. w Nowym Targu	600	—		
12	Weksel Stattera	150	—		
13	Weksel w Tow. Zaliczkowem w Zakopanem	800	—		
14	Weksel Giełczyńskiego . . .	2718	—		
15	Pensyonarzom Domu Zdrowia .	91	22	20577	15
16	Majątek Tow. Domu Zdrowia .			15105	43
17	Nadwyżka wpływów nad wydatkami			8263	74
				53946	32

Józefa Kuczewska m. p., sekretarka Tow.

Dr. E. Brzeziński m. p. *T. Korniłowicz* m. p.

Straty. b) Rachunek strat i zysków za czas od 1 lipca 1907 r. do 30 czerwca 1908 r. **Zyski.**

Straty.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h	K	h
1	**Utrzymanie Domu Zdrowia:**						
	a) Edwardowi Porębskiemu za żywienie, opał, światło . .	6651	70				
	b) kuchnia we własnym zarządzie: za żywienie, opał, światło	13206	41	19858	11		
	c) za usługę kuchenną . . .	512	60				
	d) za administracyę i usługę	2951	20	3463	80		
	e) za dezynfekcyę i czyszczenie			408	98		
	f) za wydatki na konserwacyę Domu Zdrowia			369	48		
	g) za wydatki na konserwacyę inwentarza			136	24		
	h) za pranie bielizny . . .			249	45		
	i) za wanny			25	50		
	j) za leki i leczenie			1807	64	26319	20
2	Administracya i reprezent. Tow.					674	40
3	Czynsz za dom donajęty . . .					577	50
4	Inwestycya					212	—
5	Druk sprawozdania					315	—
6	Podatki					53	—
7	Procenty od pożyczek					729	80
8	Strata na dłużnikach w 1908 r.			36	16		
9	50% od sumy dłużników wątpliwych			201	10	237	26
10	Przewyżka wpływów nad wydatkami					8263	74
						37381	90

Zyski.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Pensyonarze za utrzymanie: 6705 dni po 3 K 34 h			22394	70
2	Wpisowe i wkładki członków zwyczajnych			1546	75
3	Wkładki członków wspierających			1680	35
4	Wkładki członków założycieli . .			1412	18
5	Datki jednorazowe			7221	20
6	Subwencye			674	27
7	Przedsiębiorstwo (dochód z balów, koncertów itp.)			2147	35
8	Wynajem pokoi			274	—
9	Sprzedaż jedzenia			31	10
				37381	90

Dr. Józef Żychoń, m. p., prezes Tow.

Józefa Kuczewska m. p., sekretarka Tow.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr. E. Brzeziński* m. p. *T. Korniłowicz* m. p.

c) Rachunek Kasy.

Winien (Przychód).

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	**Rk. pensyonarzy** za spłacone należytości za utrzymanie i leczenie			20736	46
2	**Rk. wpisowego i wkładek członków zwyczajnych** za wpisowe i wkładki			1546	75
3	**Rk. wkładek członków wspieraj.** za wkładki			1680	35
4	**Rk. członków założycieli** za wkładki			1412	18
5	**Rk. subwencyi** za subwencye			674	27
6	**Rk. datków jednorazowych** za datki			7221	20
7	**Rk. przedsiębiorstw** za dochody z zabaw, koncertów, odczytów itp.			2147	35
8	**Rk. czynszu** za wynajem pokoi			274	—
9	**Rk. dłużników** za zwrot należytości			708	90
10	**Rk. nadpłaconej kwoty** zwrot nadpłaconej kwoty . . .			3	70
11	**Rk. nadzwyczajnych dochodów** za sprzedane jedzenie			31	10
				36436	26

(Rozchód) Ma.

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h	K	h
1	**Rk. utrzymania Domu Zdr.**						
	a) Edwardowi Porębskiemu za żywienie, opał, światło . . .	6651	70				
	b) kuchnia we własnym zarządzie: za żywienie, opał, światło	13206	41	19858	11		
	c) za usługę kuchenną	512	60				
	d) za administracyę i usługę	2951	20	3463	80		
	e) za dezynfekcyę i czyszczenie			408	98		
	f) za wydatki na konser. D. Zd.			369	48		
	g) za wyd. na konser. inwent.			136	24		
	h) za pranie bielizny . . .			249	45		
	i) za wanny			25	50		
	j) za leki i leczenie			1807	64	26319	20
2	**Rk. administracyi Tow.** za portorya, druki, materyały piśmienne i przedstawicielstwo					674	40
3	**Rk. inwentarza** za zakupno inwentarza . .					822	98
4	**Rk. czynszu** Jędrz. Trzebuni i Maryi Król					577	50
5	**Rk. pensyonarzy** za zwrot nadpłaconej kwoty					771	31
6	**Rk. procentów i kosztów weksl.** za procenty od pożyczki hipotecznej i weksli					733	50
7	**Rk. wierzycieli** na spłatę długów					5302	66
	za druk sprawozdania roczn.					315	—
8	**Rk. podatków** za podatki					53	—
9	**Rk. inwestycyi** za inwestycyę .					212	—
10	**Gotówka w kasie**					454	71
11	**Na książce oszczęd.** L. 2441 .					200	—
						36436	26

Dr. Józef Żychoń m. p., prezes Tow.

Józefa Kuczewska m. p., sekretarka Tow.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr. E. Brzeziński* m. p. *T. Korniłowicz* m. p.

d) Sprawozdanie Rady Nadzorczej.

Na posiedzeniach odbytych w d. 22, 23, 24, 25 i 26 lipca b. r. Rada Nadzorcza przy łaskawym współudziale zaproszonego do pomocy rzeczoznawcy p. Rafała Korniłowicza, 1) sprawdziła zgodność ksiąg rachunkowych za r. b., 2) przeprowadziła ścisły przegląd stanu majątkowego Towarzystwa.

Co się tyczy roku sprawozdawczego to z radością zaznaczyć należy, że suma 8263 kor. 73 hal. przewyżki wpływów nad rozchodem osiągnięta w r. b. dzięki olbrzymiej pracy administracyjnej i gospodarczej obecnego Zarządu świadczy o znacznym rozwoju instytucyi.

W celu możliwie rzetelnego zorjentowania się w ogólnym stanie majątkowym Towarzystwa uwidocznionym w bilansie Rada Nadzorcza przedsięwzięła oszacowanie inwentarza Domu Zdrowia, a nadewszystko zastanowiła się nad pozycyą „dłużników.“ Ogólna suma zaległej od pensyonarzy należności wynosi 39970 kor. 54 hal.

Ażeby zerwać z ułudą, że tak wysoka cyfra stanowi część majątku Towarzystwa zmniejszono ją do wielkości prawdopodobnej przez *a)* odliczenie pewnej liczby dłużników na straty, (wskutek śmierci lub zupełnej beznadziejności finansowej) 8735 k. 29 hal. *b)* przez uznanie innych dłużników za „wątpliwych“ (t. j. uznanie, że tylko 50% ich długu zostanie zwrócone) t. j. 12178 kor. 06 halerzy, *c)* przez przyjęcie w całości tylko sumy dłużników pewnych 6679 kor. 13 hal. Razem więc dług obliczony za 18957 kor. 19 hal.

Dalsze kroki w celu unormowania na przyszłość wielkości długów i sposobów rewindykacyi pozostawia Rada Nadzorcza do uchwały Walnego Zgromadzenia.

Wnioski Rady Nadzorczej na Walne Zgromadzenie:

1) Rada Nadzorcza stawia wniosek o udzielenie absolutoryum ustępującemu Zarządowi.

2) Rada Nadzorcza stawia wniosek o podziękowanie za pracę drowej J. Kuczewskiej jako sekretarce, skarbniczce i zarządzającej gospodarstwem.

3) Rada Nadzorcza stawia wniosek, ażeby na przyszłość przy układaniu rachunku strat i zysków było odliczone, *a)* na

amortyzację nieruchomości 5%, *b)* na amortyzację ruchomości 15% oraz *c)* na straty na dłużnikach 20% z sumy bilansu roku poprzedniego, wychodząc z zasady, że prawdopodobieństwa spłaty długu po 5 latach $= 0$.

4) Rada Nadzorcza stawia wniosek o wydrukowanie nazwisk dłużników w celu przyspieszenia i wzmocnienia egzekutywy.

Dr. E. Brzeziński m. p. *T. Korniłowicz* m. p.

e) Wykaz wkładek członków w roku admin. 1907/8

Członkowie zwyczajni.

Grupa	Fryburska	Kor.	32·82	Członków	18
„	Karlsruheńska	„	169·60	„	70
„	Krakowska	„	126·—	„	87
„	Leodyjska	„	67·55	„	35
„	Technicka we Lwowie	„	497·78	„	529
„	Uniwersytecka we Lwowie	„	613·—	„	530
W. P.	Artur Chojecki	„	4·—	„	1
„	Paulina Dębska	„	20·—	„	1
„	Marta Jakowiczówna	„	4·—	„	1
„	Roman Konecki	„	2·—	„	1
„	Tadeusz Korniłowicz	„	2·—	„	1
„	Zygmunt Łada	„	2·—	„	1
„	Kazimierz Nowicki	„	2·—	„	1
„	Leon Ringman	„	2·—	„	1
„	Konrad Zieliński	„	2·—	„	1
	Razem	Kor.	1546·75	Członków	1278

Członkowie wspierający.

		Kor.
WP.	Władysław Aspis	20·—
„	Augustowski Wł.	20·—
„	Biechońska Jadwiga	20·—
„	Biedrzycka Helena	20·—
„	Bogdański Józef	20·—
„	Dr. Brzeziński Edmund	20·—
„	Dr. Bujalski Wład.	25·—
„	Hr. Branicki Władysław	50·—
„	Dr. Bagieński Piotr	20·—
„	Prof. Dr. Bujwid Odo	20·—
„	Mecenas Bełza Stanisław	20·—
„	Dr. Cykowski Stanisław	20·—
„	Chlebowska Ksawera	20·—
„	Dynowska Marya z Hr. Tyszkiewiczów	20·—
„	Prof. Fiedler Tadeusz	20·—
„	Franaszek Aniela	20·16
„	Dr. Handelsman Bronisław	20·—
„	Dr. Hołówko Antoni	20·—
„	Dr. Hłasko Bernard	20·—
„	Dr. Janiszewski Tomasz	10·52
„	Janowska Kazimiera	20·—
	Do przeniesienia	445·16

		Kor.
	Z przeniesienia	445·16
WP.	Dr. Korniłowicz Edward	40·—
„	Komendziński Józef	20·—
„	Korsakowa Konstancya	20·—
„	Korsakówna Zofia	20·—
„	Dr. Korzon Tadeusz	10·—
„	Kończa Paweł	20·—
„	Mecenas Kowerski Bronisł.	20·—
„	Prof. Kołczykiewicz Maciej	20·—
„	Antonowicz-Kuczewska Józefa	20·—
„	Dr. Kuczewski Antoni	20·—
„	Dr. Kaufman Mieczysław	20·12
„	Korona Stanisław	20·—
„	Dr. Łogucki August	40·24
„	Mahota Stefania z Horodyńskich	20·—
„	Dr. Marenicz Stanisław	20·—
„	Mecenas Maliński Maksymilian	20·—
„	Mogilnicka Eliza	40·—
„	Dr. Maciański Leon	20·—
	Do przeniesienia	855·25

	Kor.
Z przeniesienia	855·52
WP. Mimońska Hanna	20·—
„ Dr. Moraczewski Julian	20·—
„ Nikorowiczowa Antonina	20·—
„ Nikorowicz Konrad	20·—
„ Ordzina Leontyna	20·—
„ Dr. Ostaniewicz Edward	20·—
„ Prof. Dr. Pareński Stanisław	20·—
„ Popławska Wanda	20·—
„ Książę Puzyna	20·—
„ Pączkiewicz Kazimierz	20·—
„ Dr. Rutkiewicz Mamert	20·—
„ Dr. Rymsza Adam	20·—
„ Mecenas Sokołowski Józef	20·—
„ Helena Surzycka	20·—
„ Mecenas Sumorok Restytut	20·—
„ Syrwidowa Marya	20·—
„ Toczyłowska Wanda	20·—
„ Wiszniewski Karol	20·—
„ Dr. Wojnicz Aleksander	20·—
„ Zejfert Felicya 1907/8 i 8/9	40·—
„ Dr. Zaborski Karol	20·—
„ Zubowicz Ksawery	20·—
„ Żelezowski Konstanty	20·—
„ Dr. Żychoń Józef	20·—
Do przeniesienia	1355·52

	Kor.
Z przeniesienia	1355·52
Bratnia Pomoc słuch. Politechniki we Lwowie	20·—
„Filaretia“ w Dreźnie	28·25
Polska Kasa Wzajemnej Pomocy w Dorpacie	20·—
„Zjednoczenie“ w Dorpacie	20·—
Grono nauczycielskie szkoły realnej w Jarosławiu	20·—
Dyrekcya c.k. gimn. w Brzeżanach	27·—
Grono naucz. seminaryum naucz. męskiego w Tarnopolu	20·—
Gimnazyum w Przemyślu z językiem wykładowym polskim	20·—
Grono naucz. seminaryum naucz. w Tarnowie	20·—
Grono profesorów gimnaz. w Sanoku	31·54
Grono nauczycielskie filii IV gimn. we Lwowie	20·—
Grono profesorów gimnazyum V w Krakowie	10·—
Grono profesorów gimn. w Gorlicach	5·04
Dyrekcya gimnazyum w Bochni	63·—
Razem	1680·35

Członkowie założyciele.

	Kor.
Hr. Władysław Branicki z Suchej	Kor. 200·—
Zygmunt Jodko-Narkiewicz	„ 200·—
Stanisław Rostkowski	„ 200·—
Korporacya polska słuchaczów i słuchaczek wyższych zakładów naukowych w Kijowie	„ 200·—
Tabeau Ferdynand	„ 612·18
Razem . .	Kor. 1412·18

f) Wykaz datków jednorazowych w r. 1907/8.

	Kor.
WP. Pacyenci Sanatoryum Dra Dłuskiego z przedst. amat.	742·60
„ Pacyenci Sanat. Dra Dłuskiego ze składek mies.	920·94
„ D-rostwo Kaz. Dłuscy	20·—
Do przeniesienia	1683·54

	Kor.
Z przeniesienia	1683·54
Tow. antibacyllusów w Sanat.	133·—
Sanatoryum w pięcioletnią rocznicę otwarcia	612·—
WP. Paderewscy	35·—
Do przeniesienia	2463·54

	Kor.
Z przeniesienia	2463·54
WP. Ks. Chodorowski z Sanat.	2·—
„ Wallesowa	1·—
„ Zielińska	2·—
„Kuryer Warszawski“ z ofiar	51·46
WP. Mutniański Michał z Warszawy	125·—
„ Schiele Kazimierzowa	20·—
„ Dr. Kurtz z Warszawy	10·—
„ Dr. Grzybowski Stanisław	2·—
„ Dr. X.	1·—
„ Dr. N. N.	1·—
„ Dr. Skibiński Jan	5·—
„ Dr. Drozdowski z Warszawy	2·—
„ Dr. Marenicz z Wilna	2·—
„ Dr. X.	2·—
„ X.	0·10
„ Dr. Karlsbad z Łowicza	10·—
„ Starczewska	3·—
„ Jadwiga Mrozowska za programy	79·—
„ Dr. Kawiński	6·—
„ Dr. Cholewiński Władysław z Warszawy	10·—
„ Władysław Zochowski	10·—
„ Pensyonarze willi „pod Matką Boską“	20·—
„ Drowa Hawrankowa (nieprzyjęte za pomieszczenie lekarzy ze zjazdu)	20·—
„ Brzozowscy (nieprzyjęte za pomieszczenie lekarzy ze zjazdu)	20·—
„ Dr. Zdzisław Czaplicki „	9·70
„ Toczyłowscy „	30·—
Ze Skarbonki z Grupy Warsz. przez Przybyszewskiego i Popowskiego	6·67
WP. Dr. Bączkiewicz z Warszawy	20·—
„ Danielakowa	10·—
Pensyonarze w „Jerzewie“ zamiast kwiatów na trumnę śp. Józefa Marchlewskiego:	
WP. Siudak Michał	4·—
„ Dr. Cykowski	3·—
„ Prof. Kryńska	2·—
Do przeniesienia	2953·47

	Kor.
Z przeniesienia	2953·47
WP. Muśnicki	2·—
„ Krzyżanowscy	2·—
„ Dr. M. Eiger	10·—
„ Dr. Rydzewski	1·—
„ Wanda Koehlerowa	3·—
„ Dr. Gurztman	3·—
„ Rząśniccy	1·—
„ Dębska	4·—
„ Wanda Oppmanówna	1·—
„ Alina Oświecimska	1·—
„ Pohorecki	3·—
„ Nejmanówna	1·—
„ Wolska	2·—
„ Werne	2·—
„ Dajke	8·—
„ Fr. Kajzer	1·—
„ Bogdanowiczówna	1·—
„ Rogowski	2·—
„ Bernardówna	1·—
„ P. X.	20·—
Bezimiennie (za pośrednictwem p. Stefanii Mahotowej)	200·—
Ze skarbonki w „Janinie“	6·63
Ze skarbonki w „Jerzewie“	25·—
„ „ Nr. 1 w hot. Stamary	2·91
„ „ „ 3 w „Dworku“	5·32
„ „ „ 5 w „Wiośnie“	3·16
„ „ „ 7 w „Osobicie“	29·90
„ „ „ 9 w „Obrochtówce“	8·33
„ „ „ 10 w Domu Zdrowia	15·86
„ „ „ 17 u dra Brzezińskiego	2·—
„ „ „ 20 w Smrekowie	4·93
„ „ „ 22 w Warszawiance	10·10
„ „ „ 23 w Mazowszu	3·66
„ „ „ 25 u dra Czaplickiego	9·80
„ „ „ 26 w „Maryi“	—·40
WP. Pensyonarze Domu Zdrowia „Pomoc Bratnia“ złożyli w dzień odjazdu sekretarza p. Michała Siudaka	7·50
Ze skarbonki w Jerzewie	4·28
„ „ „ Nr. 18 w Ukrainie	2·22
WP. Świderska zebrane w pensyonacie	8·—
Ze skarbonki Nr. 21 u dra Janiszewskiego	2·20
Do przeniesienia	3374·67

	Kor.
Z przeniesienia	3374·67
WP. Królikiewiczówna	4·—
Ze skarbonki Nr. 10 w Domu Zdrowia	9·07
Przez dra Marenicza z Wilna:	
WP. prezydent miasta Wilna Mecenas Michał Węsławski	12·50
„ Mecenas Jan Klott	5·—
„ Teresa Iwaszewska	2·50
„ Zofia Mufel	2·50
„ Zofia Babiańska	2·50
„ Elwira Światopełk-Mirska	2·50
„ Dr. Feliks Sławiński	2·50
„ Elżbieta Bobiatyńska	1·25
„ Eugeniusz Bobiatyński	2·50
„ Mecenas Markus Wygodzki	2·50
„ Mecenas Jan Bądzkiewicz	2·50
Ze skarbonki Nr. 2 od dra Żychonia	39·92
Bezimiennie	2·—
Grupa krakowska z r. 1906/7	250·—
WP. Drostwo Józefa i Henryk Wilczyńscy	6·—
„ Lejbel Grünspan	10·—
„ Wanda i Andrzej Toczyłowscy (przez dra Wilczyńskiego)	20·—
„ Władysław Kartela	6·—
Przez techniczną grupę WP. inżynier Kazimierz Bartel	60·—
„Weletia“ z Rygi	50·78
Przez dra Marenicza z Wilna:	
WP. Kazimierz Szmigiero	2·50
„ Dr. Adam Leszczyński	7·50
„ Władysław Fiorentini	2·50
„ Karol Salmonowicz	20·—
„ A. Stępkowski	2·50
„ Dr. Wiktor Rudzki	12·50
„ Mecenas Adolf Zmaczyński	7·50
„ Konrad Huszcza	2·50
„ Konrad Niedziałkowski	2·50
„ Sędzia Włodzimierz Briuchanow	·—
„ L. Zabłocki	2·50
„ Wł. Malinowski	5·—
„ Dr. Maryan Kiewlicz	5·—
„ Mecenas Wiktor Łukaszewicz	7·50
Do przeniesienia	3956·19

	Kor.
Z przeniesienia	3956·19
WP. NN.	7·50
„ Stanisław Laskowicz	2·50
„ Jadwiga Grzymałowska	7·50
„ Stanisława Sadowska	5·—
„ Teodor Zajączkowski w Wornianach	7·50
Bezimiennie zamiast nabożeństwa za duszę rodziców	4·—
Kółko rolników Wszechnicy Jagiellońskiej	50·—
WP. ks. Aleksander Bartoszewicz	6·58
„ Józef Montwiłł, dyrektor wileńskiego Banku ziemsk.	50·—
Lwowska techniczna grupa Domu Zdrowia dla uczczenia ś. p. Garbaczewskiego	10·—
Z listy dra Wł. Bujalskiego z Wilna:	
WP. Hryniewska	25·15
„ Arciszewska i Aleksandrowicz	12·60
„ W. Kojałowiczowa	2·50
„ A. Wolański	5·05
„ Mecenas Sumorok	62·13
„ S. Tomkiewicz	2·50
„ A. Jankowski	2·50
„ W. Niewodniczański	2·50
„ D. Cywiński	2·50
„ Piotrowski (l. 9 w III liście)	2·50
„ J. Bogucki	2·50
„ Nazwisko nieczytelne (l. II. w liście III. dra Bujalskiego)	1·25
„ Z. Witwiński	2·50
„ Z. Kulwieć	2·50
„ W. Malinowski	2·50
„ X.	1·25
„ A. Buszyński	2·50
„ Nazwisko nieczytelne l. 17	2·50
„ W. Ussakowski	2·50
„ W. Tomaszewicz	2·50
„ Wł. Rodkiewicz	2·50
„ T. Hryniewicz	2·50
„ Al. Perzanowski	2·50
„ Dr. Waszkiewicz	2·50
„ G. G.	1·25
„ Antoś Petrykowski	—·50
Do przeniesienia	4260·95

	Kor.
Z przeniesienia	4260·95
WP. Zosia Petrykowska	—·50
„ Jan Serwin (za przesłanie rzeczy)	1·40
„ Hr. Marya Drohojowska	20·—
„ Dr. Jan Grek (pozostałość z udziałów uczestn. wycieczki X zjazdu lekarzy)	150·—
„ Dzikiewicz	50·—
„ Stan. Piotrowski z listy składek 506 i 558	25·—
Ze skarbonki w Szałasie	16·02
„ „ Nr. 12 (grupa krakowska) otworzona w obecności p. Korniłowicza i sekretarki Tow.	37·95
Korporacya „Weletia“ w Rydze	25·40
WP. Stanisław Rostkowski	10·—
Wygrane w karty w „Obrochtówce“	3·44
WP. Marya Dorawska	40·—
„ Stankiewiczowa	2·—
„ ks. Chodorowski (sprzedane książki)	9·—
„ Irena Sadowska	1·—
„ Wanda Toczyłowska	25·88
„ Wincenty Chojecki	14·—
Skarbonka Nr. 16 z „Jerzewa“ (otworzona w obecności Drostwa Wilczyńskich i sekretarki Tow.)	13·24
WP. Drostwo Wilczyńscy	6·—
Pensyonarze „Schroniska Nauczycielek i Nauczycieli“ przez prezesa Dra Brzezińskiego (1/I 08)	20·—
WP. Janka Miczulska (zebrane w Majdanie)	10·—
Skarbonka w Szałasie przez p. Radziejowskiego	22·50
WP. ks. Chodorowski (za sprzedane książki w Szałasie)	8·—
Bezimiennie	250·—
WP. Berta Jerominowa (nieprzyjęte honoraryum przez dra Kuczerę)	30·—
WP. Helena Regelmanowa	50·—
Do przeniesienia	5102·28

	Kor.
Z przeniesienia	5102·28
WP. Gnatowscy zamiast wieńca na grób ś. p. Włodzimierza Janowskiego	10·—
Grupa Domu Zdr. w Karlsruhe	17·71
WP. Kazimiera Janowska dla uczczenia ś. p. małżonka Włodzim. Janowskiego, b. członka wspierającego	20·—
WP. Konst. Brzozowski z Kijowa	49·50
„ Maciej Hönigmann za pośrednictwem dra Kazimierza Dłuskiego	62·50
„ X. zamiast wenty	1·—
„ Konstanty Brzozowski z Kijowa	49·50
Skarbonka z grupy Warszaw. przez Hübnera od p. Miecz. Kościńskiego, otworzona w obecności p. Moszory i sekretarki Tow.	1·84
Skarbonka w „Jerzewie“, otworzona w obecności Drostwa Wilczyńskich i sekretarki Tow.	26·46
WP. Zofia Buchowiecka, zebrane od gości w Imreczanej	10·—
Zebrane przez Redakcyę Dziennika Kijowskiego	212·50
JWP. Hr. Koziebrodzka za „Legendy“ ks. Chodorowskiego	10·—
Skarbonka Nr. 6 (Grupa krakowska) otworzona w obecności p. Siwickiego i sekretarki Tow.	7·17
Skarbonka Nr. 6 (Grupa krakowska) otworzona w obecności p. Jasińskiego i sekretarki Tow.	5·13
WP. Faden, pan Młody, zamiast bukietu dla panny Młodej	10·—
„ Antoni Ziaja	3·32
„ Anna Niezabitowska	100·—
„ Dr. Zychoń, nieprzyjęte honoraryum od p. Albina Fleszara	3·—
„ K. Brzozowski z „Szałasu“	10·—
Do przeniesienia	5709·91

	Kor.
Z przeniesienia	5709·91
WP. K. Brzozowski z Kijowa	49·50
„ Artur Chojecki (zebrane na listę Nr. 1)	181·—
Skarbonka w „Jerzewie", otworzona w obecności Drostwa Wilczyńskich i sekr. Tow.	15·—
Skarbonka w „Dworku", otworzona w obecności pp. Drzewieckiej, Miczulskiej i sekretarki Tow.	52·47
WP. Drowa Miczulska	12·—
Skarbonka z Grupy krakowskiej, otworzona w obecności p. Raabe i lekarza Tow.	—·35
Tow. kasynowe w Sokołowie	30·—
Komitet leg. im. Wyspiańskiego	1·80
WP. Ciświcka Helena	2·—
„ Konst. Brzozowski z Kijowa	49·50
„ Birar	50·—
Skarbonka Nr. 10, otworzona w obecności p. Mahotowej i sekretarki Tow.	30·96
WP. Siemaszkówna Helena	4·—
Dyrekcya c. k. I. wyższej szkoły realnej we Lwowie ze składek uczniów	20·—
Kółko Geodetów zamiast wieńca na trumnę ś. p. prof. dra Kempińskiego (przez Techniczną grupę)	30·—
Skarbonka Nr. 12 (grupa krakowska) przez p. Raabego	8·24
Skarbonka Nr. 14	1·78
WP. Zygmunt Jodko-Narkiewicz	40·—
Kółko słuch. inżynieryi, jako pozostałość od wieńca na trumnę ś. p. prof. dra Kempińskiego	36·13
Krajowe Tow. Zaliczkowe urzędników we Lwowie	40·—
WP. Emeryka Nikorowiczowa	20·—
„ Ks. Chorobik (nieprzyjęte za święcenie stołu)	2·—
Kasa pożyczkowa przemysłowców Lubelskich	201·20
Do przeniesienia	6589·84

	Kor.
Z przeniesienia	6589·84
Ze Skarbonki Nr. 21 z w. „Fortunki", otworzonej w obecności p. Przyjemskiej i dra Kuczewskiego	17·36
Skarbonka w „Jerzewie", otworzona w obecności Drowej Wilczyńskiej i sekr. Tow.	26·95
Skarbonka z „Wiosny", otworzona w obecności p. Wirszyłły i sekretarki Tow.	4·65
Monachijska Grupa Pom. Bratn.	129·29
Skarbonka z „Dory", otworzona w obecności pp. Kobyłeckich i sekretarki Tow.	2·—
Tow. koleż. w Czerniowcach	100·—
Skarbonka Nr. 20 ze Smrekowa, otworzona w obecności p. Świątkowskiej i sekr. Tow.	7·34
Skarbonka z „Ukrainy", otworzona w obecności sekretarki Tow. i p. Pawła Pasia	6·47
WP. Zelwerowiczowa Emilia	2·—
„ Nagrodzcy z Wilna	10·—
„ Wanda Prószyńska	12·50
Ze skarbonki w „Warszawiance", otworzonej w obecności pp. Kosmowskiej, Fiszhaut i sekretarki Tow.	33·88
WP. Gloger, sł. med. w Dorpacie (przez dra Handelsmana)	7·54
„ Dr. Natanson Goldblum (przez dra Handelsmana)	10·06
„ N. N.	—·28
„ Bereszko (leodyjska grupa)	32·—
„ Marya Budziszewska	7·—
„ Birar	7·—
Przez WP. Annę z Bołozów Antoniewiczów Osiecimską	100·—
Przez dra Bujalskiego WP. A. Petrykowska	1·25
Przez dra Marenicza:	
WP. Józef Korolec	5·—
„ Dr. Michał Minkiewicz	12·50
„ Mecenas Maryan Strumiłło	12·50
Nadpłacone za pensyonarzy (sanat. „Fortunka") W. Kr.	83·79
Razem	7221·20

Straty g) Projekt preliminarza budżetowego na rok adm. 1908/9. Zyski

Straty

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Rk utrzymania Domu Zdrowia . .	28000			
2	„ „ administr. i reprezent. Tow.	1000			
3	„ „ Czynszu za donajęty dom	1500			
4	„ „ inwestycyi	500			
5	Druk sprawozdania rocznego . . .	500			
6	Rk ubezpieczeń	200			
7	Rk podatków	200			
8	Rk procentów od pożyczek . . .	1000			
9	Amortyzacya nieruchom. 5% od 23200	1460			
10	Amortyzacya ruchom. 15% od 1500·20	225	03		
11	Strata na dłużnikach 20% od 18957·19	3791	44		
				38376	47

Zyski

Pozycya	Wyszczególnienie	K	h	K	h
1	Pensyonarze	22000			
2	Wpisowe i wkładki członków zwycz.	1600			
3	„ „ członków wspieraj.	1000			
4	„ „ założycieli . . .	600			
5	Rk datków jednorazowych	5000			
6	Subwencye	500			
7	Przedsiębiorstwa (dochód z zabaw itp.)	3000			
8	Przewidziany deficyt	4676	47		
				38376	47

Dr. Józef Żychoń m. p., prezes Tow. *Józefa Kuczewska* m. p., sekretarka Tow.

Członkowie Rady Nadzorczej: *Dr. E. Brzeziński* m. p., *T. Korniłowicz* m. p.

VIII.

Sprawozdanie lekarskie.

W roku sprawozdawczym liczba zgłoszeń oraz przyjęć znacznie przekroczyła odnośne liczby lat poprzednich. Ściśle przestrzegana zasada przyjmowania chorych z uleczalnemi zmianami chorobowemi i spowodowane przez to skrócenie czasu pobytu poszczególnych pensjonarzy pozwoliły większej ilości osób mimo zmniejszenia ilości miejsc, korzystać z naszej instytucji. Ze 136 zgłoszonych:

przyjęliśmy w ciągu roku administracyjnego	73
na rok zaś 1908/9	2
Z reszty:	
po otrzymaniu warunków przyjęcia, podania nie wznowiło	34
podanie cofnęło	6
mieszkało poza Domem Zdrowia	5
nie przyjechało z powodu silniejszego zasłabnięcia . . .	1
nie przyjechało bez podania powodu	2
zmarło przed przyjęciem	1
Nie przyjęliśmy:	
z powodu zmian chorobowych zbyt daleko posuniętych .	3
z powodu zupełnego braku zmian gruźliczych	2
z powodu braku funduszów	2
z powodu, że nie byli uczącymi się	5
Razem . .	136

73 przyjętych w roku administracyjnym sprawozdawczym wraz z 12 pensjonarzami, pozostałymi z roku zeszłego, dadzą ogólną liczbę 85 chorych, leczonych w czasie sprawozdawczym w naszym zakładzie. 12 pozostałych z roku ubiegłego pensjonarzy przebyło u nas naogół 2403 dni — licząc cały ich czas pobytu — co dla jednego da 200 dni.

Z tych	2	przebyło około	500	dni
	1	„ „	1	rok
	1	„ „	200	dni
	2	„ „	150	„
	3	„ „	110	„
	3	„ mniej niż	100	„

Gdy te cyfry, które otrzymaliśmy w spadku po roku poprzednim, porównamy z odnośnymi cyframi roku sprawozdaw-

czego, to wypadnie znaczna różnica dla tegoż pod względem skrócenia czasu tak przeciętnego, jak poszczególnego pobytu chorych.

85 naszych tegorocznych pensjonarzy przebyło razem 6705 dni, czyli na jednego wypada 79 dni.

Co do poszczególnych chorych, to:

2	przebyło	około	300	dni
1	„	„	250	„
6	„	„	200	„
6	„	„	150	„
5	„	„	120	„
12	„	„	100	„
19	„	„	80	„
20	„	„	60	„
8	„	„	50	„
7	„	mniej niż	40	„

Poprawa w stanie kasy naszego Towarzystwa, nadewszystko zaś radykalna zmiana sposobu gospodarowania przez objęcie kuchni we własne ręce zarządu pozwoliły nam wprowadzić cały szereg ulepszeń tak w odżywianiu, jak i w ogólnym całokształcie bytowania naszych chorych, co naogół musiało dodatnio się odbić na ich leczeniu.

Wikt po usunięciu przedsiębiorcy mogliśmy dać obfitszy i więcej urozmaicony zwłaszcza w wypadkach, wymagających specjalnej djety. Do mięsnego dania i szklanki herbaty, składających się na wieczerzę przy przedsiębiorcy, dodaliśmy bułki i chleb z masłem, niekiedy zaś do tego ser, powidła lub owoce. Naogół zwiększyliśmy porcję masła i cukru przy śniadaniach i podwieczorku, bo podajemy je w nieograniczonej ilości. Brak własnej łazienki, dotkliwie przez nas odczuwany, postaraliśmy się choć częściowo wyrównać przez udzielanie naszym chorym kąpieli poza Domem Zdrowia. Weszliśmy w tym celu w umowę na przystępnych warunkach z jednym z pensjonatów, i od maja ci z naszych chorych, którym na to stan zdrowia pozwala, korzystają systematycznie z łazienki na koszt zakładu.

Przez przerobienie okien z małych na duże weneckie w dwu pokojach na górze, udało się nam w znacznym stopniu zwiększyć w nich ilość powietrza i światła.

Sporządzenie osobnych kocy do pokrywania sprężynowych materacy w łóżkach i osiągnięte przez to cieplejsze okrywanie się pacjentów w czasie snu pozwoliło lekarzowi ściślej przestrzegać otwieranie górnych okien i lufcików w nocy zwłaszcza w zimie.

Poza obowiązkowym dla naszej służby gruntownym czyszczeniem pokoi i ich w miarę potrzeby odkażaniem, mogliśmy w tym roku, o ile się zwiększały zasoby kasowe, coraz częściej wynajmować osobnego człowieka do szorowania kurytarzy, pokoi i sprzętów rozczynem sodowym, w czerwcu zaś r. b. wzięliśmy do tego stałego służącego.

Postawiony w ustępach murowany piecyk, służący jednocześnie do palenia spluwaczek częściowo przynajmniej złagodził brak w naszym domu ciepłych ustępów i kurytarzy.

Nie poprzestając na tych drobnych ulepszeniach marzymy stale o łazience, pralni, ciepłych kurytarzach i pokryciach z linoleum na podłogi. Nie wyrzekamy się budowy murowanego gmachu według ostatnich wymagań nauki... Ale urzeczywistnienie tych postulatów tylko od poparcia społeczeństwa zależy.

Przechodząc do dalszych szczegółów lekarskiej statystyki, nasamprzód zatrzymamy się na wieku naszych chorych:

1 miała lat	. . 12
5 miało po lat	. 16
5 „ „ „	. 17
6 „ „ „	. 18
14 „ „ „	. 19
12 „ „ „	. 20
5 „ „ „	. 21
7 „ „ „	. 22
5 „ „ „	. 23
4 „ „ „	. 24
6 „ „ „	. 25
4 „ „ „	. 26
3 „ „ „	. 27
3 „ „ „	. 28
2 „ „ „	. 30
1 „ „ „	. 31
1 „ „ „	. 32
1 „ „ „	. 33

Dziedziczność za stwierdzoną uznaliśmy u 29 czyli u 34,1%.

Przybytek na wadze zauważyliśmy u 64, ubytek u 5; niezważonych, lub z tą samą wagą mieliśmy 16. Najwyższy przybytek na wadze wynosił 11 klgr., przeciętny zaś 3,87 klgr. na osobę. Co do zmian chorobowych, to trzymając się podziału dawnych sprawozdań, mieliśmy:

1. z naciekiem w jednym szczycie 27
2. z naciekami w obu szczytach, lub z naciekiem jednego płatu płuca 36
3. ze zmianami większymi w obu płucach 18
4. ze zmianami wielkimi rozpadowymi lub z gruźlicą ogólną 4

85

Ciepłotę ciała uwzględniamy trojaką:

1. mających ciepłotę ciała prawidłową (do 37° w ustach) i podnieceniu (do 37·4°) mieliśmy 40
2. mających podniecenia i stan podgorączkowy (do 38°) . . 26
3. mający stan podgorączkowy i gorączkę (od 38°) 19

85

Krwioplucia zdarzyło u 5, krwotok u 3.

Z powikłań obserwowaliśmy:

gruźlicze zapalenie opon mózgowych . . 1
gruźlicę krtani 1
gruźlicze zapalenie otrzewnej z gruźlicą jelit 1
gruźlicę gruczołów chłonnych 3
gruźlicę jąder 1
zapalenie opłucnej 7
gruźlicę kości (osteomyelitis) 1
nieżyt przewlekły jelit 1
wrzód okrągły żołądka 1
kamicę nerkową 1
białkomocz 2
wreszcie rozstrój nerwowy (neurasthenia) u 15

Co do wyników leczenia to stwierdziliśmy:

wyraźne polepszenie u 25
poprawę 24
stan bez zmiany . . . 27
pogorszenie 8
śmierć 1

85

Dołączając wyniki te do zestawień dawnych otrzymamy:

	W r. 1901/2	W r. 1902/3	W r. 1903/4	W r. 1904/5	W r. 1905/6	W r. 1906/7	W r. 1907/8
I. Wyraźne polepszenie (i zupełna zdolność do pracy) . . .	30.8%	18.6%	19.1%	18.6%	21.6%	17.4%	29.4%
II. Poprawa . . .	34.7%	37.2%	49.6%	45.8%	47.6%	29.0%	28.2%
III. Stan bez zmiany .	11.4%	30.3%	12.8%	27.1%	21.4%	30.4%	31.8%
IV. Pogorszenie . .	19.2%	11.6%	2.1%	6.7%	4.6%	17.4%	9.4%
V. Smierć . . .	3.8%	2.3%	6.4%	1.8%	4.6%	5.8%	1.2%

Ponieważ jeszcze 19 chorych pozostało na rok następny, to tylko 66 opuściło nasz Dom Zdrowia.

Z tych osiągnęło:

wyraźne polepszenie	24—36·4%
poprawę	17—25·8 „
stan bez zmiany pozostał u .	16—24·2 „
pogorszenie wystąpiło u . .	8—12,1 „
umarł	1—1·5 „
	66

W roku sprawozdawczym po raz pierwszy od istnienia zakładu prowadziliśmy u dość pokaźnej liczby naszych chorych systematyczne badanie plwociny na prątki gruźlicze. Z 43 badanych w tym kierunku osób:

prątków nie wykazaliśmy u	8
prątki znikły u	4
ilość prądków zmniejszyła się u . . .	9
ilość tychże nie uległa zmianie u . .	14
ilość prątków zwiększyła się u . . .	8

Z 42 pozostałych chorych 18 wcale nie odpluwało, u 24 zaś systematycznego badania plwociny z rozmaitych powodów przeprowadzić nie mogliśmy.

Na tym kończymy opis wyników całorocznej pracy naszej.

Dr. Józef Żychoń,
dyrektor Domu Zdrowia.

Dr. Antoni Kuczewski,
lekarz Domu Zdrowia.

DRUKARNIA NARODOWA
W KRAKOWIE